

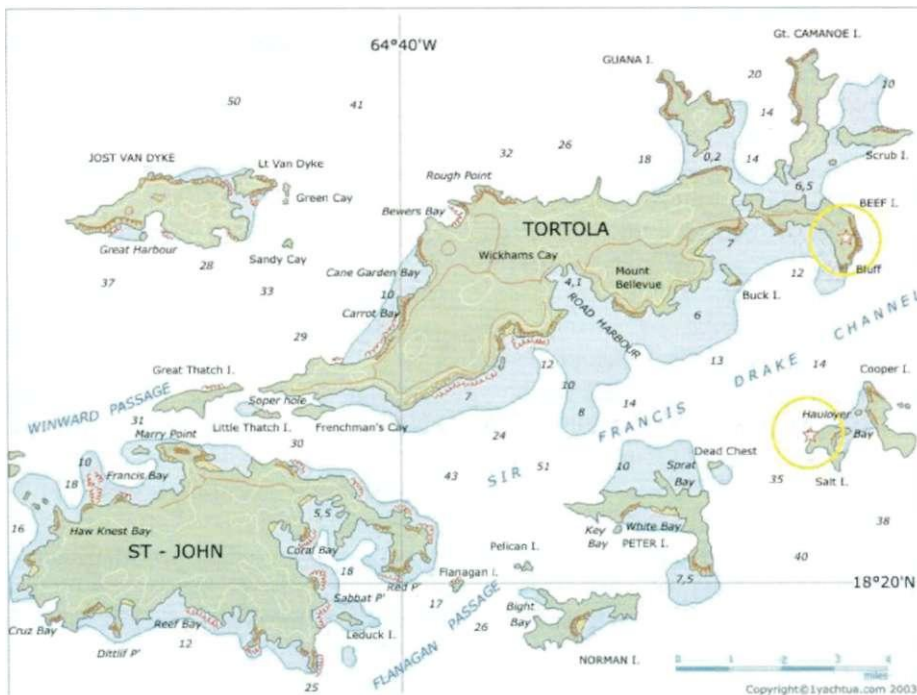
NOVIOPOSTA

In dit nummer

Piraten

Nederland gebruikt,
maar dan anders

Loketmachine

Piraterij is van alle tijden. Anton Luyendijk schrijft in dit nummer over de kapers in de wateren rond de Maagdeneilanden. Deze liggen in de Caribische Zee.

Redactie:

J. Mulder

J. Spijkerman

J.M.A.G. Stroom

Fotografie:

W.A. v.d. Wagt

Basis ontwerp:

L. Thijsen

Illustraties:

W. Resink

Expeditie:

F. Piers

Tolhuis 35-17

6537 NN Nijmegen

Tel. 024-3444208

Nederland gebruikt, maar dan anders. Meer daarover in het artikel van Jan Kluft.

Afbeelding achterzijde onderhoudskaart behorend bij het artikel "De loketmachine op het Stationsplein"

De Maagdeneilanden en hun zeerovers.

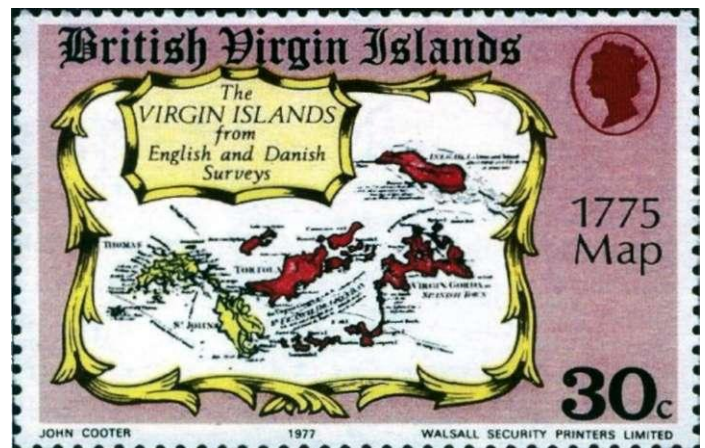
Toen Columbus op zijn tweede reis in de Caribische zee in 1493 de Maagdeneilanden ontdekte, trof hij daar Indianen aan. (Later bleken zij de Ciboney-, Carib- en Arowakkenindianen te zijn). De eilanden noemde hij naar de heilige Ursula en haar elf maagdelijke volgelingen (Afb. 1).

Afbeelding 1

Haar volledige naam was Ursula van Keulen. Zij was een koningsdochter, die later heilig werd verklaard; ze is patroonheilige van de leraren en schoolkinderen en ze wordt aangeroepen voor een goed huwelijk en tegen oorlog. Haar feestdag valt op 21 oktober. Volgens de legende werd Ursula gezien als de dochter van de christelijke koning Dionotus.

Haar vader huwelijkte haar uit aan de heidense Engelse vorstenzoon Etherius. Omdat zij weigerde met een heiden te trouwen en haar maagdelijkheid wilde bewaren, vluchtte ze met haar 11 (of 11.000?) maagden naar Rome. Ze stak de Noordzee over en zeilde de Rijn op naar Bazel. Op de terugreis viel de groep in handen van de Hunnen. Toen Ursula weigerde ook met hun leider te trouwen, doorboorden de Hunnen haar en haar gevolg met pijlen.

Afbeelding 4

Er is wat verwarring over het aantal volgelingen. In de oorspronkelijke tekst stond XI M. Dit is ooit geïnterpreteerd als 11.000, maar in feite staat dit voor 11 M(aagden).

Na de ontdekking van de eilanden hebben achtereenvolgens Spanje, Nederland (de creolentaal Negerhollands is hier een overblijfsel van), Engeland, Frankrijk, de Ridders van Malta en Denemarken de eilanden gekoloniseerd.

De Deense West-Indische Compagnie bezette in 1672 Sint Thomas, in 1694 St. Jan (St. John) en zij kocht in 1754 St. Kruis (St. Croix) van de Fransen. In het Deens heten ze Jomfrørne, hetgeen ook Maagdeneilanden betekent (Afb. 2 en 3). Suikerriet was de belangrijkste bron van inkomsten, totdat Gouverneur Peter von Scholten de slavernij afschafte.

Toen wilden er geen vrije mensen meer werken in de plantages en dit luidde het einde van de suikerrietproductie in.

In de eerste wereldoorlog, toen de Deense kolonie zeer kwetsbaar was gebleken voor aanvallen van Duitse onderzeeërs en een totale bezetting niet ondenkbaar was, kochten de VS op 17 januari 1917 het gebied voor 25 miljoen dollar en namen het op 31 maart in bezit. Alle inwoners werden op die dag Amerikaanse staatsburgers. Deens West-Indië werd nu Amerikaanse maagdeneilanden (United States Virgin Islands) genoemd, tussen Puerto Rico en de zogenaamde SSS-eilanden - Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius (Afb. 4).

Verder zijn er nog een paar eilanden, waar Spaans gesproken wordt, die ook wel Spaanse Maagdeneilanden worden genoemd, maar die bij Puerto Rico horen.

Afbeelding 2-3

De Engelse Maagdeneilanden (The British Virgins) zijn Anegada, Jost van Dyke, Tortola, Virgin Gorda en nog een vijftigtal kleinere eilanden en koraalriffen.

De Nederlanders vestigden zich in 1648 op Tortola en noemden dit toen Ter Tholen. 1672 was voor de Republiek een rampjaar, wij werden toen aangevallen door Engeland, Frankrijk en Von Galen uit Münster. En toen zagen de Engelsen natuurlijk hun kans schoon om Ter Tholen in te pikken. Behalve de inname van Tortola annexeerden de Engelsen in 1680 Anegada en Virgin Gorda. Sedertdien is dit het Britse deel van de eilandengroep.

De eilanden liggen als parels in de Caribische zee. Tortola met Roadtown als hoofdstad is het grootste eiland van het voormalig Britse domein. Roadtown heeft een reede (road) met redelijk goede ankergrond (Afb. 5). Daar werd vroeger de lading gelost in lichters (grote platbodems), nu is er een pier aangelegd. Men vertelde, dat het hier in en rond de Sir Francis Drake Channel (Afb. 6 op de voorkant) in de 17de en de 18de eeuw wemelde van de zeerovers, die zich hier overal konden verschuilen en ontsnappen tussen de riffen door.

Afbeelding 5

Sir Francis Drake.

Sir Francis Drake werd ca 1540 geboren in Tavistock (GB) en stierf op 28 januari 1596 te Panama aan de gevolgen van dysenterie.

Hij was aanvankelijk een Engelse piraat en kaper, maar later vice-admiraal, ontdekkingsreiziger, zeeheld, politicus; hij was de eerste Engelsman, die in de jaren 1577 tot 1580 rondom de wereld voer (Afb. 7).

Afbeelding 7

Hij hield o.a. hier huis onder de Spanjaarden. In die tijd heette het Sir Francis Drake Channel "The Freebooter's Gangway", de vrijbuitersloopplank (Afb. 8). De nabij gelegen Anegada passage gaf toegang tot de Caribbean.

Afbeelding 8

Jost van Dyke

Vermoedelijk heeft Columbus ook dit eiland in 1493 ontdekt. Joost van Dyk, een Nederlandse piraat, maakte gebruik van het eiland (Afb. 9) om er zich te verschuilen voor de Spanjaarden. Vandaar dat het naar hem is vernoemd.

Afbeelding 9

Afbeelding 10

Het eiland is niet groot. Er wonen maar een paar honderd mensen. Toch heeft het beroemde personen voortgebracht, o.a. William Thornton, de architect van het Capitool in Washington.

Van Dyk heeft ook zijn sporen op Tortola nagelaten. Fort Recovery is een fort op het westelijk uiteinde van dit eiland. In overleveringen wordt deze versterking vaak Tower Fort genoemd en tegenwoordig heet het gebied daar "The Towers" (Afb. 10).

Oorspronkelijk was het een aarden wal, waarschijnlijk aangelegd door Joost van Dyk in 1620 tijdens het twaalfjarig bestand tussen Nederland en Spanje. De naam Recovery komt van de bestemming die het fort tussen 1623 en 1630 heeft gehad als herstellingsoord voor gewonde en zieke soldaten.

Samuel Bellamy.

Samuel Bellamy, op 23 februari 1689 geboren in Devonshire en op 26 april 1717 omgekomen bij Cape Cod, was een Engelse piraat. Hij werd ook wel Black Sam of Black Bellamy genoemd. Bellamy verliet zijn geboorteland om aan de kust van Florida naar Spaanse scheepswrakken en hun schatten te zoeken. Toen hij begin 1716 een eigen schip had, vertrok hij naar Noord-Amerika. Omdat zijn inspanningen niets opleverden, besloot hij achter varende schepen aan te gaan, waarmee hij veel succes had (Afb. 11). In enkele maanden tijd werden vijftig schepen geplunderd.

Afbeelding 11

In februari 1717 ging Bellamy achter de driemaster Whydah (Whidah of Whido) aan, die goud, zilver, indigo en ivoor aan boord had voor Jamaica. Het lukte hem in een driedaagse strijd het schip te veroveren.

26 april, 1717 voer Bellamy met de Whydah naar Cape Cod, waar een zware storm hem overviel. Het schip

leed schipbreuk. Acht piraten wisten zicht te redden; allen werden gevangen genomen en zes van hen werden opgehangen. Twee kwamen er vrij, toen zij konden bewijzen dat Bellamy hen tegen hun wil gevangen had gehouden aan boord. Eén van hen was Thomas Davis, die op Cape Cod de legende van Black Sam levend hield.

Black Beard.

Black Beard, Zwartbaard; of zijn echte naam Edward Teach was, is niet zeker. Hij werd ook wel Edward Drummond genoemd. Hij was een Engelsman afkomstig uit Bristol, leefde van 1680 - 1718.

Van 1716 - 1718 maakte hij de Caribische en Noord-Amerikaanse kusten met piraterij onveilig. Op een rooftocht van achttien maanden wist hij tenminste twintig schepen te kapen in diverse havens. Ook op St. Kitts (St. Christopher) was hij actief.

Afbeelding 13

Naar verluidt was Zwartbaard een angstaanjagende verschijning met een lange zwarte baard en altijd zwaar bewapend. Bij een gevecht stak hij lonten in brand, die hij had vastgeklemd onder de rand van zijn hoed (Afb. 12). Hij moet er als een duivel hebben uitgezien.

Toen aan boord van zijn schip eens een muiterij uitbrak, (Zwartbaard was niet gemakkelijk!!) sloeg hij die bloedig neer. Als represaille zette hij vijftien van de raddraaiers met samen één fles rum op het Dead Man's Chest eiland (Afb. 13). Uit deze gebeurtenis is het zeemanslied ontstaan:

"15 men on a dead man's chest, yo ho ho and a bottle of rum".

Zij hebben het niet overleefd, want op het eiland groeide niets en er was ook geen drinkwater.

Ze zijn gaan zwemmen naar het 2 km verderop liggende Peter Island. Maar door de sterke stroming, die hier staat, zijn ze afgedreven en jammerlijk verdronken.

Afbeelding 12

Zwartbaard heeft ook het Franse fregat "La Concorde" met zo'n 40 kanonnen aan boord veroverd. Hij doopte het om tot de "Queen Ann's Revenge". Achttien maanden vormde Teach met dit schip een ware plaag voor zijn belagers en achtervolgers in de Caribische zee. In het najaar van 1718 werd het schip door twee Engelse regeringsschepen vlakbij Ocroake Creek in Noord Carolina ingesloten. Kapitein Zwartbaard werd tijdens het gevecht gedood. Luitenant Robert Maynard zou de genadeklap gegeven hebben, nadat er al vijf keer op Zwartbaard was geschoten en de man 20 keer was doorstoken. Zijn hoofd werd afgehakt en op de boeg gehangen als zegeteken.

Anton Luyendijk.

Geraadpleegde bronnen:

Wikipedia: Virgin Islands, Pirates en St.Ursula.

Bijeenkomsten Klever Briefmarken Sammler Verein

De bijeenkomsten van de Briefmarken Sammler Verein in Kleef zijn in het "Kolpinghaus", Kolpingstrasse 11, op de volgende zondag ochtenden van 10.00 -12.00 uur.

13-9-2009

11-10-2009

15-11-2009

13-12-2009

Iedereen is van harte welkom.